

сетнѣ научихъ се на третата зима да чета, та ми дадоха „наустница“ да уча църковни молитви за църкова. Шихъ малко при учителя, но не се научихъ да кроя, нито да прѣправлямъ вети дрехи.

Такива килийни училища имаше въ манастиритѣ и въ други села. Тамъ освѣнѣ прѣта имаше и „фалага“, особено менгеме отъ двѣ или едно дърво, въ което впрѣгаха нозѣтѣ на ученицитѣ да ги биятъ по голо ходило съ дрънови прѣчки. Имаше и други наказания: караха виновниятъ ученикъ да минава покрай другаритѣ си и тѣ всички го заплюваха по лицето; сетнѣ туряха му дамга по челото и така го пускаха прѣзъ селото или града; най-сетнѣ написаха вината му върху гърба или гърдитѣ му и така го развождаха изъ града или селото да го гледатъ и хокатъ хората.

Килийно училище имаше въ Троянския манастиръ (гледайте насрѣща); вмѣсто на една дъска дѣцата стоятъ на чинове съ калпакъ на глава и торба прѣзъ рамо. Учителътъ попъ или кагугеръ ги изпитва да отговорятъ, както е писано въ „наустницата“.

На третата година куцията даскалъ—Ради умрѣ и баща ми ме заведе въ съседното село на учение. Тамъ не учеха като въ нашето село църковни букви и църковни молитви. Тамъ учителътъ прѣподаваше нова азбука и учихме така: а, бе, ве, ге, де, е, же, зе, ке и т. н. Буквитѣ бѣха написани на една голѣма бѣла мукава, която бѣ окачена на стѣната. По нея гледахме буквитѣ и ги пишехме съ прѣстъ по пѣсъка, насипанъ върху единъ равенъ отгорѣ чинъ. Въ това училище имаше момичета, които се учеха заедно съ момчетата, имаше чинове, маси, калми и други принадлежности. Сетнѣ дойде новъ